

бов'язань платників та причин динаміки податкових надходжень фіскальні підрозділи роблять спроби застосування різнопланової аналітичної методики. Вона включає не лише методи і прийоми вивчення документів, спостереження та експерименти. «Відносини оподаткування наскрізь пронизуються чинниками, вирахування яких не піддається стандартним розрахунковим методикам і стандартному документуванню. Серед них такі, як психологічне сприйняття нововведень платниками, реакція суспільства на окремі рішення в оподаткуванні, тощо. Тому специфіка умов функціонування змушує практикувати такі методи збору інформації для аналітичних досліджень, як анкетування та інтерв'ювання» [2, с. 199]. Перший дозволяє отримати додаткову інформацію для підтвердження висновків, отриманих розрахунково-аналітичним шляхом, через з'ясування думки громадськості на основі охоплення великої кількості учасників відносин оподаткування. Другий передбачає деяке звуження кількості одиниць спостереження, але натомість надає можливість застосування стандартизованих та вільних інтерв'ю. Якщо стандартизоване інтерв'ю зумовлює використання чітко сформульованих запитань, то вільне дозволяє змінювати запитання залежно від конкретної проблемної ситуації. Зібрана таким чином інформація обробляється стандартними статистичними методами і дає можливість відкоригувати загальні висновки стосовно результатів діяльності податкової служби, дійсного фінансового стану та податкоспроможності платників, тощо.

У свою чергу, господарюючий суб'єкт як платник податків проводить аналітичні дослідження з метою оптимізації своїх податкових платежів. Сьогодні за всіма наявними ознаками їх можна вважати одним із напрямів фінансового аналізу підприємств, популярність застосування якого постійно зростає. Він реалізується у рамках податкового планування.

Так, у застосуванні до суб'єктів малого бізнесу Ю.Б. Іванов та К.В. Петросянц виділяють такі етапи аналітичної роботи: загальна оцінка переваг і недоліків різних підсистем оподаткування, передбачених чинним законодавством; розрахунково-аналітична перевірка можливостей переходу на

певну підсистему; розрахунок рівня податкових баз за тими податками, необхідність сплати яких відповідає або виникає при переході на певну підсистему; розрахунок порівняльної економічної ефективності в умовах різних підсистем оподаткування [1, с. 107–108].

Висновки

Таким чином, наведене дозволяє зробити висновок про те, що в сучасних умовах фінансовий аналіз сприяє поінформованості про стан об'єкта не лише адміністрації підприємства та пов'язаних з ним (за характером здійснюваних економічних операцій) інших суб'єктів господарювання і власників капіталу, а й більш віддалених (за ступенем господарських контактів) зовнішніх користувачів інформації (в тому числі державних служб). Це значно розширює традиційне сприйняття сутності фінансового аналізу та його методики, що вважалася переважно спрямованою на інформаційні інтереси керівництва фірми, її засновників, кредиторів та постачальників, забезпечення бази для прийняття управлінських рішень вказаними суб'єктами.

Перспективи подальших досліджень. Нині в Україні особливо актуалізується питання розробки специфічної методики фінансового аналізу, придатної для застосування в інтересах фіска. Очевидно, що з боку держави зростає зацікавленість у даному напрямі наукових досліджень. Господарюючі суб'єкти – платники податків, навпаки, все гостріше відчують потребу аналітичного передбачення наслідків оподаткування за різними підсистемами, що функціонують відповідно до чинного законодавства.

Література

1. Іванов Ю.Б. Малий бізнес: управління податками: монографія / Ю.Б. Іванов, К.В. Петросянц. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 352 с.
2. Мельник В.М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: монографія / В.М. Мельник. – К.: «Комп'ютерпрес», 2006. – 277 с.
3. Шуляк П.Н. Финансы предприятия: учебник / Н.П. Шуляк. – М.: Издательский дом «Дашков и Ко», 2000. – 752 с.

Т.А. ГОГОЛЬ,
к.е.н., докторант, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності малих і великих підприємств

У статті визначено коло користувачів фінансової інформації малих і великих підприємств, встановлено причини наявності відмінностей в їх інформаційних потребах, а також необхідність диференціації фінансової звітності різних за розмірами підприємств.

Ключові слова: малий бізнес, бухгалтерський облік, фінансова звітність, користувачі фінансової інформації, ефективність управлінських рішень.

В статье определен круг пользователей финансовой информации малых и больших предприятий, установлены

причины наличия различий в их информационных потребностях, а также необходимость дифференциации финансовой отчетности различных по размерам предприятий.

Ключевые слова: *малый бизнес, бухгалтерский учет, финансовая отчетность, пользователи финансовой информации, эффективность управленческих решений.*

The article identified the range of users of financial information of small and large businesses, established causes of the differences in their information needs, as well as the need to differentiate the financial statements of different-sized enterprises.

Постановка проблеми. В процесі господарської діяльності підприємства взаємодіють із багатьма зовнішніми економічними контрагентами: споживачами, клієнтами, постачальниками, партнерами, посередниками, кредиторами, інвесторами, аудиторськими фірмами, органами влади, громадськістю. Довготривалі взаємовідносини з контрагентами сприяють ефективній діяльності та стабільному розвитку підприємства, однак вимагають надання їм своєчасної, надійної, якісної та достовірної інформації про діяльність підприємства з метою прийняття рішень щодо подальшої партнерської діяльності з даним підприємством.

Фінансова звітність підприємства використовується широким колом користувачів для отримання інформації про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів за звітний період для прийняття більш обґрунтованих економічних рішень та оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень. Від якості інформації, що використовується для прийняття таких рішень, значною мірою залежить обсяг витрачання фінансових ресурсів, рівень прибутковості, ринкова вартість підприємства, альтернативність вибору інвестиційних проектів і наявних фінансових інструментів, темпи розвитку підприємства та інші показники, які характеризують рівень добробуту власників і персоналу. Однак відмінності у виробничій і фінансовій діяльності малих і великих підприємств, коли контрагентів, наявності міжнародних зв'язків із ринками товарів, послуг і капіталу зумовлюють необхідність диференціації фінансової інформації, необхідність її представлення у найбільш зручному для користувачів вигляді для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вагомий внесок у дослідження проблем реформування та трансформації національної системи бухгалтерського обліку та звітності у відповідність з вимогами ринкової економіки та міжнародних стандартів, удосконалення методики бухгалтерського обліку, оподаткування та звітності для суб'єктів малого підприємництва зробили вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема В.В. Бабич, Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Вербицька, Т. Григор'єва, Н.О. Гура, Л.Г. Ловінська, Т.Г. Мельник, Е.П. Милявська, М.Г. Михайлов, Т.М. Моторина, Л.І. Полятикіна, Є.І. Сви́дєрський, В.В. Сопко, О.П. Славкова, О.І. Жабін та інші. Враховуючи значні теоретичні розробки проблеми удосконалення мето-

дики бухгалтерського обліку, оподаткування та звітності малого бізнесу в Україні досі залишаються актуальними.

Мета статті у визначенні кола користувачів фінансової інформації малих і великих підприємств, встановленні причин наявності відмінностей в їх інформаційних потребах, а також необхідності диференціації фінансової звітності малих і великих підприємств.

Виклад основного матеріалу. Операції господарської діяльності будь-якого підприємства знаходять своє відображення в бухгалтерському обліку та показниках фінансової звітності. Всі підприємства незалежно від форми власності та розміру складають фінансову звітність згідно з встановленими стандартами (принципами) бухгалтерського обліку. Тривалий час продовжувалися дискусії з приводу доцільності використання одного набору правил і стандартів бухгалтерського обліку та складання одного пакету звітності для великих, середніх і малих підприємств. Вважалося, що на потреби користувачів фінансової інформації не впливає розмір і форма власності підприємства, а інформація, яка відображається у показниках фінансової звітності, задовольняє інформаційні потреби різноманітних користувачів підприємств різних галузей, форм власності та розмірів. У сучасних умовах ведення бізнесу значно зростає роль та місце інформації та вимоги до її ефективності, створюючи передумови для перегляду поглядів щодо надання однакової інформації різноманітним користувачам.

Уперше пропозиція щодо необхідності розробки різних стандартів для ведення обліку і складання фінансової звітності для різних за розміром підприємств була зроблена ще в 90-х роках ХХ ст. членом йорданської делегації Міжнародного комітету з бухгалтерських стандартів (IASB) [1]. Хоча пропозиція була відхилена, однак було визнано, що необхідна фінансова інформація для користувачів малого бізнесу і великих підприємств відрізняється, що згодом призвело до розробки окремих міжнародних стандартів фінансової звітності для великих підприємств (МСФЗ) та малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП).

Фінансова звітність підприємства використовується з метою надання широкому колу користувачів повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище та результати діяльності підприємства за звітний період, яка допомагає різноманітним користувачам з більшою обґрунтованістю приймати майбутні економічні рішення стосовно подальшої партнерської діяльності з даним підприємством. Важлива роль фінансової інформації в підготовці і прийнятті ефективних управлінських рішень вимагає високих вимог до її якості, серед яких виділяють вимоги до її значимості, повноти, своєчасності, достовірності, зрозумілості, надійності, порівнянності та ефективності, а також здійснюється особливий упор на кількість і різноманітність користувачів та задоволення їх особливих інформаційних потреб.

Великі підприємства, переважно працюючи на світовому ринку, мають багато міжнародних партнерів на ринку капіталу,

товарів і послуг, робочої сили, які зацікавлені в отриманні фінансової інформації для прийняття власних управлінських рішень. Крім того, в умовах зростання темпів інтернаціоналізації торгівлі та інвестицій постає необхідність складання фінансової звітності з можливістю її міжнародного порівняння і зіставності для отримання інформації про фінансовий стан та результати господарської діяльності підприємства. Малі та середні підприємства співпрацюють з невеликою кількістю постачальників та підрядників, мають обмежений доступ до ринку капіталу, переважно діють на регіональному ринку товарів і послуг, що значно скорочує коло користувачів інформації про результати їх господарської діяльності. Також фінансова звітність великих підприємств відтворює більш складні господарські операції, які використовуються великою кількістю користувачів для прийняття широкого кола рішень, ніж рахунки малих підприємств, що зумовлює більш широке розкриття інформації. Отже, чим більше різноманітних контрагентів має підприємство, тим більше коло інформаційних потреб необхідно задовольнити за допомогою показників фінансової звітності, відповідно, обмежене коло користувачів фінансової інформації потребує задоволення невеликої кількості інформаційних потреб.

З вищевикладеного можна зробити висновок, що основні причини наявності відмінностей між потребами зовнішніх і внутрішніх користувачів в фінансовій інформації малого і великого бізнесу пов'язані з різною структурою управління підприємством, масштабами і складністю виробництва, ринків збуту продукції і можливості доступу до капіталу, а також у відносинах з контрагентами підприємства та їх інформаційними потребами.

Розглянемо основних користувачів фінансової звітності та їх потреби у відповідній фінансовій інформації.

Власники та управлінський персонал. Управління (в більшості випадків і власність) в малому бізнесі знаходяться в руках одної або декількох осіб, які виконують більшість функцій управління підприємством, маючи можливість відстежувати практично всі поточні господарські операції. Вони ознайомлені з більшістю аспектів бізнесу та менш залежні від офіційної інформації, що міститься в показниках фінансової звітності, ніж менеджери великих підприємств. Крім того, власники і керівники малих підприємств, як правило, беруть активну участь в поточному і оперативному плануванні та управлінні, маючи більший доступ до внутрішньої інформації, ніж їх колеги з великого бізнесу, що зумовлює прийняття економічних рішень не на основі показників фінансової звітності, а за результатами поточної діяльності на основі показників управлінського обліку та внутрішньої звітності.

Власники і керівники підприємств малого бізнесу знаходяться у безпосередній близькості до працівників (персоналу) підприємства, отримують оперативну інформацію про витрати діяльності, відхилення в організації виробничого процесу та набагато швидше, ніж менеджери великих підприємств мають можливість вирішувати поточні проблеми та приймати економічні рішення, які більше ґрунтуються на

даних поточного обліку і в меншій мірі залежать від офіційної фінансової звітності.

Хоча найбільше управлінських рішень власники малого бізнесу приймають на основні управлінського обліку і внутрішньої звітності, показники офіційної фінансової звітності також використовуються для прийняття низки господарських рішень. Фінансова звітність малих підприємств використовується власниками, як правило, для встановлення винагороди та виплати дивідендів, моніторингу результатів діяльності, оцінки капітальних витрат, бюджетування, планування кредитної і податкової політики підприємства, визначення потреби у фінансових ресурсах, підтвердження понесених витрат, оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень, а також, в деяких країнах, як засіб мінімізації податкових зобов'язань. Працівники підприємства та їх профспілки зацікавлені в отриманні вичерпної фінансової інформації про стабільність і прибутковість діяльності підприємства – роботодавця та його здатність своєчасно виплачувати заробітну плату і забезпечувати працевлаштування у майбутньому.

Постачальники і покупці. В ринкових умовах господарювання стабільне функціонування підприємства можливо лише за умови наявності стійких партнерських відносин з постачальниками сировини і матеріалів та покупцями готової продукції. Постачальники, підрядники та покупці не мають можливості отримувати внутрішню інформацію підприємства і на її основі приймати власні управлінські рішення, тому основним джерелом отримання такої інформації є офіційна фінансова звітність.

Постачальники використовують фінансову інформацію для оцінки фінансового стану, ліквідності та платоспроможності підприємства, здатності підприємства своєчасно виконувати свої договірні зобов'язання, а також оцінки перспектив ділових відносин у майбутньому. Чим більше постачальник залежить від підприємства як клієнта, тим уважніше він стежитиме за його фінансовими результатами для оцінки ступеня надійності збуту своєї продукції.

Покупці, що залежать від підприємства як постачальника необхідних їм товарів та послуг, зацікавлені у стабільності поставок. Чим більша залежність клієнтів від постачальника, тим більше вони зацікавлені в його фінансовій звітності для прогнозування динаміки цін та фінансової стабільності.

Кредитори та інвестори. Частина підприємств розвивається виключно за рахунок внутрішніх резервів, однак більшості компаній потрібні багаторазові вливання з боку зовнішніх кредиторів та інвесторів. Розширення обсягів виробництва і ринків збуту власної продукції, модернізація технічного стану потребують наявності вільних грошових ресурсів, які значно обмежені на невеликих підприємствах, змушуючи їх звертатися до кредиторів. Роль банків та інших короткострокових кредиторів значно зростає також через обмежений доступ суб'єктів малого підприємництва до ринку капіталу.

Інвестори і кредитори є основними джерелами фінансування підприємств малого бізнесу, оскільки близько поло-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

вини малих і середніх підприємств у розвинених країнах світу мають кредити, формуючи широке коло зовнішніх користувачів фінансової звітності. Інвестори та кредитори надають кошти для розвитку підприємства, відповідно, можна припустити, що їх цікавить однакова фінансова інформація про діяльність підприємства. Однак кредитори насамперед зацікавлені в інформації про обґрунтування доцільності надання або подовження кредиту, визначення схеми його повернення, встановлення розміру процентів залежно від кредитного ризику, можливості підприємства генерувати грошові ресурси та джерела їх отримання для своєчасного погашення кредиту і відсотків. Інвестори зацікавлені в інформації для обґрунтування управлінських рішень про доцільність вкладення грошей в цінні папери підприємства, можливість отримання доходу на інвестований капітал та зростанні вартості бізнесу, а також показниках фінансової звітності, за допомогою яких можна розрахувати дохідність на вкладений капітал, рентабельність інвестицій та ін.

На прийняття інвестиційних управлінських рішень також впливає оцінка ризику підприємницької діяльності [2]. Більшість інвесторів намагаються знизити власний ринковий ризик за рахунок збільшення в інвестиційному портфелі пакетів акцій великих компаній різних галузей та регіонів, відповідно, інвестори зацікавлені в інформації для визначення ринкового ризику інвестиційного портфеля і менш зацікавлені в періодичній фінансовій інформації про поточну господарську діяльність. Банківські установи, кредитуючи невелику фірму, в разі погіршення платоспроможності підприємства ризикують втратити надані кредитні кошти, що змушує банки вимагати періодичну інформацію про господарську діяльність протягом всього періоду кредитування підприємства для можливості зниження ризику неповернення кредиту і відсотків.

Підприємства малого бізнесу є менш диверсифікованими в порівнянні з великими підприємствами, працюють з невеликим капіталом і, в умовах економічної і політичної нестабільності, зростання цін та зниження попиту на власну продукцію, мають більший ризик банкрутства, що відображається у зростанні загального ринкового ризику діяльності компанії. В таких умовах власники підприємств малого бізнесу мають контролювати власні витрати, аналізувати динаміку погашення дебіторської і кредиторської заборгованості з метою зниження ризику підприємницької діяльності.

Різні контрагенти підприємства мають різний ступінь важливості тієї інформації, яка відображається у показниках фінансової звітності та використовується для прийняття управлінських рішень. У разі погіршення платоспроможності невеликого підприємства і неможливості своєчасної сплати власних боргів постачальники та кредитори по-різному відчують погіршення фінансового становища підприємства. Постачальники сировини і матеріалів, не отримавши оплату за поставлену продукцію, можуть швидко припинити поставки такої компанії та зменшити ризик фінансових втрат. Банківські установи не в змозі перервати стосунки з таким під-

приємством, оскільки гроші банку вже інвестовані в діяльність компанії у вигляді банківського кредиту. Отже, банк у більшій мірі зацікавлений у фінансовій інформації про діяльність компанії протягом строку кредитування, стабільній діяльності підприємства та зниженні ризику погіршення його фінансового становища, ніж інші контрагенти та партнери. Для своєчасного отримання достовірної інформації про фінансове становище підприємства кредитні відділи банківських установ вимагають надання їм систематичної фінансової звітності, а також паралельно організовують складання власних звітів з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб.

Податкові органи. Світовий досвід свідчить, що податкові органи є одними з основних користувачів фінансової інформації як малих, так і великих підприємств [3]. Вони використовують інформацію з показників фінансової звітності для контролю за правильністю розрахунку доходів і витрат звітного періоду, валового прибутку, нарахування податків та інших обов'язкових платежів та своєчасністю їх справляння.

В Україні з прийняттям Податкового кодексу з 2011 року запроваджено подання фінансової звітності одночасно з податковою декларацією, що робить податкові органи одним з основних користувачів фінансової інформації підприємств [4]. Платники податку на прибуток у нашій країні (великі і середні підприємства) подають разом із податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність, а малі підприємства, віднесені до таких відповідно до Господарського кодексу України, представляють разом з річною податковою декларацією річну фінансову звітність (п. 46.2. ст. 46 Податкового кодексу України).

Преса та населення регіону, в якому діє підприємство, зацікавлені в отриманні достовірної інформації про його фінансовий стан, тенденції розвитку, зміни в довгостроковій і короткостроковій перспективі, оскільки від цього залежать зайнятість в регіоні, орієнтація на місцевих постачальників, користування послугами місцевих банків, вкладення коштів у соціально-економічний розвиток регіону.

Усі підприємства незалежно від галузі діяльності форми власності та розмірів у деяких аспектах своєї діяльності дуже схожі між собою, що проявляється в існуванні подібних рис між потребами в фінансовій інформації користувачів великих і малих підприємств. Схожі риси в потребах користувачів фінансової інформації можуть бути внутрішніми та зовнішніми.

У ринкових умовах господарювання підприємства будь-якого розміру створюють умови для максимально ефективного використання матеріальних, фінансових та трудових ресурсів підприємства, отримання найкращих результатів діяльності в усіх функціональних сферах (виробництво, маркетинг, фінанси, бухгалтерський облік, менеджмент та ін.) з метою досягнення запланованих показників діяльності, поставлених стратегічних цілей та виживання в конкурентному середовищі.

Розмір фірми впливає певним чином на механізм дії господарських процесів підприємства, але не впливає на їх ме-

ту та необхідність цих процесів. За даними внутрішньої інформації системи бухгалтерського обліку великі і малі підприємства приймають аналогічні рішення щодо управління запасами та витратами (постійні і змінні витрати), калькулювання собівартості продукції і послуг, засобів залучення додаткового капіталу, аналізу динаміки попиту і пропозиції, впливу сезонних коливань на ринку продукції.

Основні бухгалтерські дані для складання фінансової звітності та аналізу господарських операцій за звітний період також не відрізняються в малому і великому бізнесі та використовуються аналогічні процеси для підготовки фінансової інформації.

Схожість поглядів також проявляється в отриманні розумної норми прибутку на інвестований капітал. Інвестори, вкладаючи власні кошти у великі підприємства, зацікавлені у зниженні ризику та отриманні прибутку від інвестицій, власники малих підприємств так само зацікавлені в отриманні розумної норми прибутку. Малий бізнес не буде працювати довго і стабільно, якщо прибуток на вкладений капітал буде менше, ніж очікувалося отримувати.

З іншого боку, існують зовнішні подібності між малими та великими фірмами. По-перше, фінансова звітність будь-якого підприємства є основним джерелом фінансової інформації для зовнішніх користувачів. По-друге, правовий статус бізнес-одиниці регулюється законами країни, в яких чітко встановлені права і обов'язки будь-якої фірми та необхідність їх дотримання, відповідно, особли-

вості діяльності підприємства залежать від обраної форми власності, а не від розміру. По-третє, всі фірми, незалежно від розміру, дотримуються положень національного податкового законодавства.

Висновки

Отже, розміри підприємства впливають на коло контрагентів та партнерів, їх потреби у фінансовій звітності для інформаційного забезпечення власних управлінських рішень. Чим більше зовнішніх і внутрішніх користувачів фінансової звітності має підприємство, тим більш різноманітна інформація потрібна для задоволення кола їх інформаційних потреб, що вимагає диференціації фінансової звітності різних за розмірами підприємств.

Основні причини наявності відмінностей між потребами зовнішніх і внутрішніх користувачів у фінансовій інформації малого і великого бізнесу пов'язані з різною структурою управління підприємством, масштабами і складністю виробництва, ринків збуту продукції і можливості залучення додаткового капіталу, а також у відносинах з контрагентами підприємства та їх інформаційними потребами.

Диференціація фінансової інформації за вимогами її основних користувачів дає можливість сформувати раціональну систему інформаційного забезпечення підприємницьких структур та збільшити корисність і якість наданої інформації з метою забезпечення її реальності і більшої придатності для економічного обґрунтування рішень і по-

Відмінні та подібні риси між потребами користувачів малих та великих підприємств

передження ризику у виробничо-господарській та фінансовій діяльності підприємства; можливість представлення інформації у найбільш зручному для користувачів вигляді; адаптацію системи звітності до міжнародних стандартів, створення передумов для інтеграції в систему міжнародного розподілу праці; можливість представлення інформації про результати фінансово-господарської діяльності підприємств та напрями їх розвитку не тільки національним, а й іноземним інвесторам з метою залучення додаткових інвестицій.

Література

1. Accounting Standards for unlisted entities [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.snee.org/filer/papers/434.pdf>
2. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
3. Lippitt, J. Oliver, B. (1983): Big GAAP, Little GAAP: Financial Reporting in the small business environment.
4. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, №13-14, №15-16, №17, ст. 112.

М.С. ОСТРОВСЬКА,
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана,
Т.В. БЛУДОВА,
д.е.н., професор, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Ієрархічна модель визначення інтегрального показника рівня економічної безпеки держави в процесі інноваційної реструктуризації машинобудування України

У статті розглядається питання визначення рівня економічної безпеки промисловості України як складової економічної безпеки держави. Висвітлюються особливості машинобудування України та наголошується на своєчасному виявленні існуючих і потенційних загроз у сфері інноваційної реструктуризації цієї галузі. Розглянутий метод аналізу ієрархій Т.Л. Саати, що дозволяє систематизувати індикатори стану машинобудівної галузі. Представлена ієрархічна модель визначення інтегрального показника рівня економічної безпеки держави в процесі інноваційної реструктуризації машинобудування України.

Ключові слова: економічна безпека держави, метод аналізу ієрархій, індикатори стану машинобудування, інтегральний показник рівня економічної безпеки держави.

В статье рассматривается вопрос определения уровня экономической безопасности промышленности Украины как составляющей экономической безопасности государства. Освещаются особенности машиностроения Украины и подчеркивается своевременное выявление существующих и потенциальных угроз в сфере инновационной реструктуризации этой отрасли. Рассмотрен метод анализа иерархий Т.Л. Саати, позволяющий систематизировать индикаторы состояния машиностроительной отрасли. Представлена иерархическая модель определения интегрального показателя уровня экономической безопасности государства в процессе инновационной реструктуризации машиностроения Украины.

Ключевые слова: экономическая безопасность государства, метод анализа иерархий, индикаторы состояния машиностроения, интегральный показатель уровня экономической безопасности государства.

This article reflects the definition of the economic security level of the Ukraine industry as part of the economic state security. The special features of the Ukraine engineering are pointed out and it is emphasized on the early identification of the existing and potential threads of innovative restructuring sphere in this industry. The T.L. Saaty's method of hierarchy analysis was examined and permits to systematize engineering status indicators. It was submitted the hierarchical model of the integrated indicator of the state economic security in the innovative restructuring process of the Ukraine engineering.

Keywords: economic state security, the method of hierarchy analysis, indicators of engineering status, the integrated indicator of the state economic security level.

Машинобудування є однією з основних галузей промисловості України, де зосереджено 20% основних засобів промисловості та виробництво інноваційної продукції з високим рівнем доданої вартості. Обґрунтування пріоритетів розвитку вітчизняного машинобудування в контексті економічної безпеки держави сприятиме відновленню його ролі як локомотива економічного зростання України та забезпеченню модернізації економіки держави загалом [2].